

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

«ΑΝΤΕ, ΣΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΜΑΣ! Συγχαρητήρια, Ελευθερία μου!»

«Άντε και στο διδακτορικό σου με το καλό!» προσέθεσε ο καπτα-Νικολός.

«Κάτσε, βρε μπαμπά μου, μόλις τώρα πέρασα στην ΑΣΟΕΕ και εσύ σκέφτεσαι το διδακτορικό, που δεν ξέρω αν θα κάνω ποτέ...»

«Αχ, τα χρόνια περνάνε γρήγορα, κόρη μου», πετάχτηκε και η κυρα-Μίνα, «και μη θαρρείς μέχρι και πέρσι, στη Β΄ Λυκείου, μας έλεγες ότι δεν θες να σπουδάσεις και, να, φέτος στρώθηκες και όχι απλώς πέρασες στην πρώτη σου προτίμηση, αλλά και με τη δεύτερη καλύτερη σειρά».

«Αφήστε το, καλέ, το κορίτσι με τα διδακτορικά, έναν καλό γαμπρό πρέπει να βρει τώρα».

Η Ελευθερία λύθηκε στα γέλια.

«Αχ, γιαγιάκα μου, πόσες φορές σου έχω πει ότι εγώ δεν είμαι γεννημένη για γάμους και νοικοκυριά».

«Άχου, φουρτούνες μου! Τι είναι αυτά που ακούω γριά γυναίκα!»

«Σταμάτα να συγχύζεις τη γιαγιά σου, πνεύμα αντιλογίας! Ορίστε μας!»

«Πνεύμα ελευθερίας, μαμά μου!»

«Αυτό να λέγεται. Αφού σε συλλάβαμε στη μέση του Ειρηνικού με τη μάνα σου. Άσε πια τα γονίδια. Οι πρόγονοί μας ήταν κουρσάροι στα χρόνια της Ενετοκρατίας στην Άνδρο, φόβος και τρόμος για τους κουτόφραγκους. Ο προ-προπάππος μου ο Νικολός ήταν μέγας μπουρλοτιέρης της Επανάστασεως του 1821, ανυπότακτο πνεύμα. Αλλά και ο συγχωρεμένος ο πατέρας μου...»

«Αμάν πια, βρε Νικολό μου, τις έχουμε ακούσει χίλιες φορές αυτές τις ιστορίες».

«Σιωπή εσύ, γυναίκα», αποκρίθηκε αγριεμένος ο καπα-Νικολός, «τα παιδιά πρέπει να τα ακούνε αυτά για να μην ξεχνούν τις παραδόσεις και την ένδοξη καταγωγή τους. Τι είμαστε, τίποτα γύφτοι, για να ντρεπόμαστε;»

Είχε ήδη κατεβάσει ένα γαλόνι κρασί και είχε αναψοκοκκινίσει.

Η κυρα-Μίνα έγνεψε συγκαταβατικά, σκεπτόμενη πως με το κρασί που είχε πιει ο άντρας της μπορεί να άρχιζε να κατεβάζει χειρότερα καντήλια και να τους κάνει ρεζίλι μπροστά σε τόσο κόσμο, κι έτσι σιώπησε.

«Τι έλεγα, λοιπόν, για τον μακαρίτη τον αφέντη μου; Α ναι, ο καπετάν Αλέξανδρος ήταν αληθινός πατριώτης. Με τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, πήγε στην Αίγυπτο και υπηρέτησε στον συμμαχικό στόλο. Και με την απελευθέρωση, αυτός πρώτος γύρισε πίσω στην Άνδρο και μετέφερε με το νι και με το σίγμα τα καλά μαντάτα. Δεν θα ξεχάσω την υποδοχή που του επιφυλάξανε. Μωρό ήμουνα και ξεχύθηκα μαζί με τον υπόλοιπο κόσμο που τον έρανε με ροδοπέταλα στην πλατεία του χωριού. Πρώτη φορά τον έβλεπα και εγώ, δυο χρονών

μωρό ήμουν όταν μπάγκαρε και ο πόλεμος τον πέτυχε στη θάλασσα. Ήταν ψηλός με αυστηρό βλέμμα που έκανε όλο τον κόσμο να τον τρέμει. Το βράδυ, ωστόσο, τον άκουσα να κλαίει σαν μωρό στην αγκαλιά της μάνας μου όταν τις έλεγε για τον Ανέστη, που χάθηκε, και που σε εκείνον έλαχε ο κλήρος να το πει στη φουκαριάρα τη γυναίκα του, η οποία, μόλις τον είδε, κρεμάστηκε από τα χείλη του ελπίζοντας ότι θα ακούσει πως και ο δικός της ο άντρας θα γύριζε. Αχ, άλλα χρόνια τότε, δύσκολα... Όχι σαν και τώρα, που οι νέοι τα βρίσκουν όλα έτοιμα και πάλι δεν είναι ευχαριστημένοι και δεν ξέρουν τι τους φταίει. Ε ρε, Κατοχή που τους χρειάζεται...»

Η Ελευθερία ήταν ήδη αλλού. Αγαπούσε πολύ τον πατέρα της, τις ιστορίες του και το πάθος του, αλλά απόψε είχε μεθύσει από την επιτυχία της, από το κρασί και το υπέροχο άρωμα του γιασεμιού που η ίδια είχε φυτέψει κάποια καλοκαίρια πριν. Αυτήν τη μυρωδιά την είχε συνδέσει με κάτι αυγουσιτιάτικα βράδια σαν και αυτό, παρέα με τις φίλες της από το λύκειο της Άνδρου να μοιράζονται τις σκέψεις και τα όνειρά τους για το μέλλον, με φόντο την ξεγνοιασιά της εφηβείας και του καλοκαιριού. Η Ελευθερία ήταν πολύ έξυπνη αλλά όχι ιδιαίτερα επιμελής. Διάβαζε μόνον ό,τι της άρεσε και της προκαλούσε το ενδιαφέρον και μόνον όταν το ήθελε εκείνη. Όλα άλλαξαν, ωστόσο, στην τελευταία τάξη του λυκείου, όταν για έναν ανεξήγητο –για τους άλλους– λόγο κλείστηκε έναν χρόνο στο δωμάτιό της και αποστήθισε την Ιστορία και την Κοινωνιολογία βρίσκοντας ενδιαμέσα παρηγοριά στα αγαπημένα της Μαθηματικά. Την απόφαση την είχε πάρει το προηγούμενο καλοκαίρι. Ύστερα από έναν μεγάλο καβγά με την –πρώην πλέον– καλύτερη της φίλη πη-

γε για απογευματινό μπάνιο. Τη μαγική εκείνη στιγμή που βούτηξε το κεφάλι της στη θάλασσα, μετά το υπέροχο αυτό κλάσμα του δευτερολέπτου που βυθίζεσαι στο νερό και στιγμιαία όλα σβήνονται από το μυαλό, η Ελευθερία πήρε την απόφασή της. Όσο υπέροχο ήταν το νησί το καλοκαίρι, γεμάτο από κόσμο και ζωή, τόσο μοναχικό και καταπιεστικό γινόταν τον χειμώνα, προκαλώντας της αυτό που η ίδια αποκαλούσε «κοινωνική κλειστοφοβία». Οι γονείς της ήταν από τους λίγους που αντιστάθηκαν στο κύμα της αστυφιλίας και της μετανάστευσης προς την Αθήνα τη δεκαετία του '60 (κυρίως λόγω της εμμονής της κυρα-Μίνας) και έμειναν στην Άνδρο, με τον καπτα-Νικολό μπαρκαρισμένο τους χειμάνες και την κυρα-Μίνα να μεγαλώνει τα δύο τους παιδιά στο νησί όπως είχε μεγαλώσει η ίδια και γενεές πίσω όλοι της οι πρόγονοι, ναυτικές οικογένειες, όπου η γυναίκα κρατάει το τιμόνι του σπιτιού και ο άνδρας αυτό του καραβιού. Οι εποχές, ωστόσο, είχαν αλλάξει, οι μόνιμοι κάτοικοι, λιγοστοί και κλεισμένοι. Την Ελευθερία την έπνιγε η κλειστή ανδριώτικη κοινωνία, της δημιουργούσε ασφυξία. Όσο μεγάλωνε, τόσο περισσότερο αισθανόταν ξένη, τόσο λιγότερα κοινά έβρισκε με τις συμμαθήτριες και τους συμμαθητές της. Εκείνο το καλοκαίρι, λοιπόν, πήρε την απόφαση να κάνει ό,τι σιχαίνονταν για ένα χρόνο να παπαγαλίσει, «να σπασικλιάσει», όπως η ίδια έλεγε, προκειμένου να ανοίξει τα φτερά της για κάτι καινούργιο. Και τώρα ένα χρόνο μετά ονειρευόταν αυτό το καινούργιο. Πώς να ήταν η σχολή, τα μαθήματα, οι νέοι της φίλοι; Πώς θα της φαινόταν η Αθήνα; Αν και πήγαιναν συχνά, θα ήταν τελείως διαφορετικά τώρα που θα έμενε μόνιμα εκεί.

Στο μεταξύ, η βραδιά κυλούσε, και η κουβέντα είχε περάσει στο παρόν.

«Λοιπόν, Νικολό», ρώτησε ο θείος Γιώργης, «τι νέα από τον Αλέξανδρο; Δεν τον είδαμε καθόλου φέτος το καλοκαίρι».

«Πού να τον δείτε, τον έχουνε λιώσει τόσο καιρό στο αντιτορπιλικό. Άσε που τόσα χρόνια στον ίδιο βαθμό τον έχουν οι αλήτες οι πασοκτζήδες. Αλλά, τώρα που άλλαξε η κυβέρνηση και έχουμε τους δικούς μας ανθρώπους, θα αποδοθεί επιτέλους δικαιοσύνη».

«Τι σου φταίει, μωρέ Νικολό, το ΠΑΣΟΚ; Εξαιτίας πειθαρχικού παραπτώματος δεν “έχει φάει” στέρηση βαθμού ο Αλέξανδρος;»

«Δεν σου επιτρέπω, Γιώργη, να λες τέτοιες κουβέντες. Στημένη τού την είχαν του παιδιού, επειδή ήταν δεξιός. Αλλά μιλάς εσύ, που τον καραβολέψανε τον δικό σου στο υπουργείο και που οκτώ χρόνια τώρα τρώτε όλοι με χρυσά κουτάλια».

«Αυτό που μας αξίζει παίρνουμε. Τόσα χρόνια είχε τον κοσμάκη η Δεξιά στην πείνα».

«Σταματήστε πια και οι δυο σας», επενέβησαν οι γυναίκες. «Τόσα χρόνια τρώγεστε σαν τα κοκόρια για τα πολιτικά και τι καταλάβατε; Όλοι τους ίδιοι είναι».

«Ναι, βρε Γιώργη μου, ήρθαμε για να γιορτάσουμε την επιτυχία της ανιψούλας μας και όχι για να τσακωθούμε», προέτρεψε η γυναίκα του Γιώργη.

«Τέλος πάντων, στην υγεία μας, μπατζανάκη! Συγχαρητήρια και πάλι!»

«Άντε, στην υγεία μας, ρε μπαγάσα, παρότι βρομοπασόκος, σ' αγαπάω».

«Και εγώ σε αγαπάω, ρε βρομοδεξιέ».

«Δεν πιστεύω, Ελευθερία, εσύ να μπλέξεις σε τίποτα φοιτητικές οργανώσεις στο πανεπιστήμιο;»

Η ερώτηση της μάνας της δεν ήταν τυχαία. Φοβόταν τον ατίθασο χαρακτήρα της κόρης της, που ήταν τόσο αντίθετος στα δικά της πρότυπα για τη γυναικεία συμπεριφορά. Στις εκλογές του 1985, 11 χρόνων κοριτσάκι τότε, ακολουθούσε τον πατέρα της στην τοπική εκστρατεία του κόμματος στα χωριά και στα «γαλάζια» καφενεία. Ο καπτα-Νικολός είχε φτάσει να πιαστεί στα χέρια με τον μπατζανάκη του, αλλά και η ίδια η Ελευθερία είχε πλακωθεί στο σχολείο με ένα αγόρι που είχε αποκαλέσει τον μπαμπά της «φασίστα». Έκτοτε τα πολιτικά πάθη είχαν σχετικά καταλαγιάσει, και η Ελευθερία δεν είχε δείξει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τα πολιτικά, αλλά «με αυτό το παιδί ποτέ δεν μπορείς να ξέρεις».

«Μην ανησυχείς, μαμά, το τελευταίο πράγμα που θέλω είναι να μπω στα καλούπια των κομμάτων και των παρατάξεων. Θέλω να ακούσω θεωρίες και ιδέες χωρίς προκαταλήψεις, να εντρυφήσω στην οικονομική και πολιτική επιστήμη και να καταλάβω γιατί είμαστε εδώ που είμαστε και πού μπορούμε να πάμε. Τόσο ο καπιταλισμός όσο και ο σοσιαλισμός απέτυχαν και τώρα πρέπει να γεννηθεί ένα καινούργιο μοντέλο. Ένα μοντέλο που θα είναι πιο δίκαιο στην κατανομή των πόρων και του πλούτου από τον καπιταλισμό, αλλά και πιο ρεαλιστικό, ελεύθερο και αξιοκρατικό από τον σοσιαλισμό. Ίσως είναι πολύ νωρίς για να το δούμε, γιατί για την ώρα ο καπιταλισμός γιορτάζει την Πτώση του Τείχους, αλλά η διαφαινόμενη παντοκρατορία των ΗΠΑ θα δημιουργήσει αντίδραση, από την οποία πιστεύω ότι στις αρχές του

νέου αιώνα θα δημιουργηθεί ένα πιο υγιές οικονομικό σύστημα».

«Πολιτικό εννοείς», είπε η μητέρα της Ελευθερίας.

«Τα πάντα ξεκινούν από την οικονομία και την κατανομή των πόρων. Το οικονομικό σύστημα καθορίζει τελικά και το πολιτικό».

«Είδες η Ελευθερία μας ανάλυση. Και ακόμα δεν έχει μπει στο πανεπιστήμιο». Πετάχτηκε υπερήφανος ο πατέρας της.

«Ο θηλυκός Μαρξ του 2000 θα γίνει», προσέθεσε ο Γιώργης.

«Φάε τη γλώσσα σου, γρουσουζή, που θα γίνει η κόρη μου Μαρξ».

Το αυγουσιάτικο μελέμι είχε ήδη δυναμώσει παρασύροντας στο διάβα του πιάτα και ποτήρια. Οι γυναίκες σηκώθηκαν να μαζέψουν ό,τι προλάβαιναν και οι άντρες ήπιαν στα γρήγορα το τελευταίο ποτηράκι ρακί. Σιγά σιγά άρχισαν όλοι να χαιρετούν και να ξανασυγχαίρουν την Ελευθερία για την επιτυχία της.

Ο καπτα-Νικολός πολύ σύντομα κοιμόταν και ροχάλιζε, ενώ η κυρα-Μίνα, αφού έκανε τα τελευταία μαξέματα στην κουζίνα, έπεσε στον καναπέ, χωρίς ωστόσο έτσι να ακούει λιγότερο τον ήχο του ροχαλητού από την κρεβατοκάμαρα. Σήμερα, όμως, δεν την ένοιαζε ιδιαίτερα, ήταν από τις ημέρες που ένιωθε ευτυχισμένη και δικαιωμένη.

Είκοσι χρονών ήταν όταν παντρεύτηκε τον Νικολό. Το προξενιό το είχαν στήσει η μάνα της και η πεθερά της, η

Μαριγούλα. Γειτόνισσες και φίλες από παιδιά, οι δυο τους μοιράζονταν τα πάντα. Με κλάματα είχε έρθει μια μέρα η Μαριγούλα σπίτι τους.

«Τον χάνω, Ελευθερία μου, τον γιόκα μου, τον χάνω. Τα έχει μπλέξει με μια πουτάνα Βραζιλιάνα, που τον έχει ξεμυαλίσει. Χαρτί και καλαμάρι μου τα 'πε ο ξάδερφός μου, που είναι μπαρκαρισμένος στο ίδιο πλοίο. Σκέφτεται να την παντρευτεί και να μας τη φέρει στο νησί. Δεν θα το αντέξω αυτό το ρεζιλίκι».

«Και γι' αυτό σκας, Μαριγώ μου; Χαθήκαν τα καλά κορίτσια του χωριού να τον κάνουν να ξεχάσει τη Βραζιλιάνα;»

Η Μαριγώ το έπιασε το υπονοούμενο, και έτσι στο πρώτο ξεμπαρκαρίσμα του Νικολού τον έστησαν τον αρραβώνα. Ανήμερα τη γιορτή του κάλεσαν τους γείτονες, πότισαν από νωρίς τον Νικολό, δασκάλεψαν τη Μίνα, που τυχαία κάθισε δίπλα του στο τραπέζι, και μέχρι το τέλος της βραδιάς «ο γάμος είχε τελειώσει», όπως συνήθιζαν να λένε στο χωριό όταν ένα ζευγάρι λογοδινόταν.

Η Μίνα καταλάβαινε, όλα τα χρόνια του γάμου της, ότι ο Νικολός δεν ήταν ερωτευμένος μαζί της και ότι μπορεί συχνά - πυκνά και να σκεφτόταν τη Βραζιλιάνα του. Ωστόσο, ήξερε ότι ήταν πιστός και σωστός οικογενειάρχης με αρχές που τηρούσε στο ακέραιο. Κάθε που ξεμπάρκαρε, έμοιαζε σαν θηρίο στο κλουβί – γρήγορα του έλειπε η θάλασσα, τον έπνιγαν οι κανόνες του νοικοκυριού της Μίνας και δεν έβλεπε την ώρα για το επόμενο μπάρο. Μετά τη γέννηση της Ελευθερίας, είχε πλέον και καλούς λόγους: «Αν δεν είμαι μπαρκαρισμένος, ρε γυναίκα, πώς θα φτιάξω την προίκα της κόρης μας;» όπως συνήθιζε να λέει. Όσο τα παιδιά

ήταν μικρά, τον ακολουθούσε μερικές φορές και η Μίνα στα ταξίδια. Στο καράβι, όμως, ο καπτα-Νικολός ήταν ο απόλυτος άρχοντας, και αυτό η γυναίκα του το σεβόταν ευλαβικά.

Τα χρόνια πέρασαν και, παρά την απουσία του έρωτα και τη διαφορετικότητα του χαρακτήρα τους, η κυρα-Μίνα ένιωθε πλέον δικαιωμένη: είχαν μια ήρεμη οικογενειακή ζωή που πολλοί θα ζήλευαν, μια καλή οικονομική κατάσταση και τα δυο τους τα παιδιά είχαν περάσει στο πανεπιστήμιο – τι τους έλειπε; Είχε περάσει μεγάλα χτυποκάρδια με τη δύσκολη εφηβεία της Ελευθερίας, αλλά τώρα, που και εκείνη έμπαινε σε έναν δρόμο, αισθανόταν ανακούφιση. Πίστευε ότι, όπως έβαλε μυαλό με το διάβασμα, θα έβαζε μυαλό και στη συνέχεια της ζωής της και, όταν ερχόταν η ώρα, θα έβρισκε ένα καλό παιδί να παντρευτεί. «Εδώ μαζεύτηκε ο Νικολός μου, που 'ναι και αρσενικός, δεν θα στρώσω την Ελευθερία;» συλλογιζόταν.

Με αυτές τις ευχάριστες σκέψεις, η κυρα-Μίνα αποκοιμήθηκε. Το ροχαλητό του καπτα-Νικολού από την κάμαρα όλο και δυνάμωνε, ενώ η Ελευθερία, στο διπλανό δωμάτιο, κοιμόταν γαλήνια και ονειρευόταν ήδη τη νέα της ζωή, ενώ ένα ανεπαίσθητο χαμόγελο ζωγραφιζόταν στο πρόσωπό της...

Αντί επιλόγου

«Και η ζωή συνεχίζεται»

Η ΠΑΡΕΑ, Ή ΜΑΛΛΟΝ Ο,ΤΙ ΕΙΧΕ ΑΠΟΜΕΙΝΕΙ από την παρέα, ξαναβρέθηκε για τελευταία φορά στην κηδεία του Άρη. Δεν έλειψε κανένας, ούτε οι δύο ξενιτεμένοι Γιάννης και Σοφοκλής.

Η παρουσία του Γιάννη ήταν ιδιαίτερα γενναία, με δεδομένα τα προβλήματα και τους χρεώστες (κάποιοι εκ των οποίων δεν ήταν και τα καλύτερα παιδιά) που είχε αφήσει πίσω στην Ελλάδα. Οι περισσότεροι είχαν πολλά χρόνια να τον δουν και τρόμαξαν να τον αναγνωρίσουν. Είχε χάσει τα μαλλιά του και είχε ξυρίσει το κεφάλι του. Έδειχνε πολλά χρόνια μεγαλύτερος, καθώς τα μάτια του είχαν βαθουλώσει. Η χαλαρότητα στη ματιά του είχε πια αντικατασταθεί από ένα μόνιμα αγωνιώδες και προβληματισμένο βλέμμα. Ήταν και αυτός που έκλαψε περισσότερο από όλους εκείνη τη μέρα. Ίσως και να μην είχε ξανακλάψει και σίγουρα δεν ξαναέκλαψε ποτέ έτσι στο υπόλοιπο της ζωής του. Ήταν εκείνος που εκφώνησε έναν συγκινητικό επικήδειο λόγο και ήταν ίσως τα πιο μεστά και βαθιά λόγια που είχε

εκστομίζει ποτέ. Έριξε πρώτος λουλούδια στον τάφο, είπε ένα συγκλονιστικό και πνιγμένο μέσα σε λυγμούς «Αντίο, καλέ μου φίλε, σε ευχαριστώ για όλα» και έφυγε κατευθείαν για το αεροδρόμιο, χωρίς να μείνει στον καφέ και χωρίς να χαιρετήσει κανέναν. Στη Βουλγαρία, αφού έβγαλε κάποια καλά λεφτά, αποσύρθηκε για πάντα από τη νύχτα και αγόρασε ένα αγρόκτημα. Δεν το ξαναείδε ποτέ κανείς από την παρέα.

Για τον Σοφοκλή, το ταξίδι από την Αμερική ήταν πολύ μεγαλύτερο, αλλά δεν το σκέφτηκε ούτε στιγμή. Πήρε το πρώτο αεροπλάνο και ήρθε να χαιρετήσει τον φίλο του. Στην κηδεία, παρά τη συγκίνησή του, δεν έκλαψε. Είχε κλάψει, όμως, στο αεροπλάνο τόσο πολύ καθώς θυμόταν στιγμές της παρέας, στιγμές με τον Άρη αλλά και την Ελευθερία, που στο τέλος αισθάνθηκε πολύ άσχημα βλέποντας τα αμήχανα βλέμματα των άλλων επιβατών. Ήταν, ωστόσο, ένα λυτρωτικό κλάμα, το οποίο του έδωσε μεγαλύτερη ηρεμία τη δύσκολη εκείνη μέρα της κηδείας. Έμεινε μία εβδομάδα στην Αθήνα και έπειτα επέστρεψε στην Αμερική. Τα χρόνια που ακολούθησαν ήταν για τον Σοφοκλή τα πιο παραγωγικά της ζωής του. Σαν να ήθελε να κάνει και να ζήσει όλα όσα δεν είχε κάνει μέχρι τότε. Απέκτησε τρία παιδιά και ανέβηκε όλες τις πανεπιστημιακές βαθμίδες, συγγράφοντας πληθώρα ερευνών και άρθρων που τον έκαναν διάσημο στην ακαδημαϊκή κοινότητα. Στην Ελλάδα απέφευγε να έρθει, αλλά έκανε κατά καιρούς δώρο στους δικούς του εισιτήρια να πηγαίνουν να τον βλέπουν.

Η Αθηνά ήταν λιγότερο ψύχραιμη στην κηδεία. «Το έλεγα ότι θα τριτώσει το κακό», έλεγε και ξανάλεγε, ανάμεσα

σε σιωπές και κλάματα, ενώ δύο φορές ζαλίστηκε και πήγε να λιποθυμήσει – ευτυχώς, την πρόλαβε την τελευταία στιγμή ο Γιώργος. Η ζωή τους ωστόσο συνεχίστηκε ήρεμα με τη μικρή τους Ελευθερία να μεγαλώνει σε ένα προστατευμένο μικροαστικό περιβάλλον.

Στην κηδεία πήγαν και τα «παιδιά από την Πάτρα». Ο Θάνος αισθάνθηκε ότι μπορούσε να καταλάβει καλύτερα τη Ζωή έχοντας περάσει και αυτός μια παρόμοια κατάσταση, να χάσει την πρώην του, και για αυτό προσπάθησε να την προσεγγίσει και να την παρηγορήσει. Εισέπραξε, βέβαια, μια πολύ παγερή αντίδραση, που τον έκανε να σκεφτεί ότι μάλλον της Ζωής δεν της καιγόταν καρφί.

Η αλήθεια ήταν πως για τη Ζωή ο Άρης είχε πεθάνει προ πολλού. Πήγε στην κηδεία για τυπικούς λόγους, αλλά δεν ήταν διατεθειμένη και να δώσει παράσταση θλιμμένης (πρώην) χήρας. Και δεν έδωσε. Επίσης, δεν έδειξε καμία στοιχειώδη συμπόνια στα πρώην πεθερικά της, τους γονείς του Άρη, και δεν εξέφρασε την παραμικρή συγκίνηση, παρά έμεινε όλη την ώρα με ένα παγερό βλέμμα σαν να παρακολουθούσε την κηδεία ενός αγνώστου. Ο Σοφοκλής, βλέποντάς την, αναρωτήθηκε αν πράγματι ήταν τόσο ψυχρός και αδιάφορος άνθρωπος ή αν επίτηδες έπνιγε τα όποια, έστω και λίγα, συναισθήματα μπορεί να είχε εκείνη την ώρα. Οι υπόλοιποι, ωστόσο, θύμωσαν με τη στάση της και δεν παρέλειψαν να της ρίξουν οργισμένες ματιές καθώς τη χαιρετούσαν. «Ποσώς με ενδιαφέρει η άποψή σας, ασήμαντα ανθρωπάκια, έτσι και αλλιώς δεν θα αναγκαστώ να σας ξαναδώ ποτέ στη ζωή μου», σκεφτόταν εκείνη. Και πράγματι δεν τους ξαναείδε. Αφιερώθηκε στις

εταιρείες της και στους εφήμερους έρωτες. Αγόραζε και πουλούσε επιχειρήσεις, απέλυε διοικητικά συμβούλια και άλλαζε γκόμενους κάθε έξι μήνες το πολύ. Από κάποια ηλικία και μετά άλλαζε και πρόσωπα, όπως έλεγαν οι εχθροί της, αφού δεν εφείδετο λίφτινγκ και μπότοξ. Στο τέλος είχε γίνει πραγματικά αγνώριστη. Κάθε δυσκολία ήταν για αυτήν μια νέα πρόκληση, ένα νέο κάλεσμα για νίκη, από την οποία έβγαινε πάντα πιο σκληρή και πιο αδίστακτη. Αλλά και πιο ανικανοποίητη, αφού είχε επιδοθεί σε ένα αέναο κυνήγι επιτυχίας, δόξας και πλούτου, το οποίο όμως ποτέ δεν ήταν αρκετό. Είχε φτιάξει και το δικό της μότο, το οποίο για χρόνια ήταν με υπερηφάνεια αναρτημένο στα προφίλ της στο Facebook και στο LinkedIn: «Και η ζωή συνεχίζεται και η Ζωή συνεχίζει!».